

Viện trợ phát triển chính thức Hàn Quốc cho Việt Nam: 30 năm nhìn lại và định hướng

Phạm Hồng Thái*

Nhận ngày 15 tháng 8 năm 2022. Chấp nhận đăng ngày 15 tháng 9 năm 2022.

Tóm tắt: Từ việc phân tích khái lược chính sách viện trợ phát triển chính thức (ODA) của Hàn Quốc, bài viết¹ đã đánh giá tổng quan ODA của Hàn Quốc cho Việt Nam trong 30 năm qua. ODA của Hàn Quốc đã cung cấp nguồn tài chính quan trọng và đóng góp tích cực vào sự tăng trưởng của kinh tế Việt Nam; chính sách ưu tiên trong phân bổ nguồn vốn ODA của Hàn Quốc luôn bám sát, phù hợp chiến lược phát triển kinh tế của Chính phủ Việt Nam, đáp ứng lợi ích lâu dài của cả Việt Nam và Hàn Quốc. Bài viết cũng đưa ra những định hướng trọng tâm của việc tiếp nhận nguồn viện trợ ODA của Hàn Quốc cho Việt Nam trong thời gian tới là tập trung vào các lĩnh vực phát triển cơ sở hạ tầng giao thông vận tải, quản trị liên quan đến môi trường phát triển và đầu tư, giáo dục, quản lý nguồn nước và chăm sóc sức khỏe.

Từ khóa: Viện trợ phát triển chính thức, Hàn Quốc, Việt Nam.

Phân loại ngành: Kinh tế học

Abstract: By analyzing Korea's official development aid (ODA) policy, the article provides an overview of Korea's ODA to Vietnam over the past 30 years. Korea's ODA has provided an important source of finance, and it has actively contributed to the growth of Vietnam's economy. Korea's priority policy in allocating ODA capital is always closely aligned with the economic development strategy of the Government of Vietnam, meeting the long-term interests of both Vietnam and Korea. The article also gives the key orientations of receiving Korean ODA for Vietnam in the coming time, focusing on the fields of transport infrastructure development, administration relating to environment for development and investment, education, water management and health care.

Keywords: Official Development Aid, Korea, Vietnam.

Subject classification: Economics

1. Mở đầu

Trải qua chặng đường 30 năm kể từ khi thiết lập quan hệ ngoại giao chính thức, Việt Nam và Hàn Quốc đã trở thành đối tác quan trọng hàng đầu của nhau và quan hệ song phương đang hướng tới tầm đối tác chiến lược toàn diện. Sự hợp tác Việt Nam - Hàn Quốc trong thời gian qua đã đem lại nhiều lợi ích to lớn cho cả hai bên. Hiện nay, Hàn Quốc là đối tác thương mại lớn nhất, nhà đầu tư trực tiếp lớn nhất và nhà viện trợ phát triển chính thức lớn thứ ba của Việt Nam. ODA của Hàn Quốc đã trở thành một nguồn lực quan trọng thúc đẩy quá trình xây dựng cơ sở hạ tầng, phát triển nông nghiệp và nông thôn, cũng như xóa đói giảm nghèo, thực hiện các mục tiêu chiến lược kinh tế, xã hội của Việt Nam. Nhằm góp phần nâng cao hiệu quả hơn nữa hợp tác chiến lược Việt Nam - Hàn Quốc, bài viết đánh giá tổng quan tình hình viện trợ ODA của Hàn Quốc cho Việt Nam trong

---

* Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Email: thaicjs@gmail.com

¹ Bài viết là sản phẩm của Đề tài “Quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc: dấu ấn 30 năm và hướng đến quan hệ đối tác chiến lược toàn diện” do Quỹ Giao lưu Quốc tế Hàn Quốc (KF) tài trợ.

thời gian qua dựa trên những nội dung cơ bản ODA của Hàn Quốc và đưa ra một số định hướng trọng tâm trong tiếp nhận nguồn ODA này từ phía Hàn Quốc trong thời gian tới.

2. Khái lược về chính sách Viện trợ phát triển chính thức của Hàn Quốc

Theo số liệu thống kê của Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD, 2021), Hàn Quốc là nhà cung cấp ODA lớn thứ 15 trên thế giới với ngân sách 2,9 tỷ USD (số liệu sơ bộ) cho ODA vào năm 2021, chiếm 0,16% tổng thu nhập quốc dân (GNI) của nước này. Hàn Quốc chính thức gia nhập các nước cung cấp ODA cho các nước khác từ năm 1980. Trước đó, quốc gia này từng có lịch sử lâu dài với tư cách là nước nhận ODA của cộng đồng quốc tế và nguồn vốn đó đã được sử dụng rất có hiệu quả, trở thành nền tảng cho sự tăng trưởng thần kỳ của Hàn Quốc vào những năm sau 1960.

Trong những năm đầu, các dự án ODA của Hàn Quốc được hướng vào lĩnh vực phát triển kinh tế với mục tiêu gia tăng ảnh hưởng quốc tế và tạo nền tảng cho đầu tư và xuất khẩu của Hàn Quốc trong tương lai. Tuy vậy, các dự án ODA của Hàn Quốc lúc này chưa có sự chỉ đạo thống nhất, thường được tiến hành riêng rẽ tại các bộ, nên việc phát huy tác dụng vốn có của nguồn vốn ODA bị hạn chế. Chính vì vậy, khi nền kinh tế Hàn Quốc bước vào thời kỳ tăng trưởng nhanh, quy mô và số lượng các dự án ODA của Hàn Quốc ngày một lớn, đòi hỏi cần có sự hợp nhất các cơ quan điều phối để tăng cường hiệu quả nguồn vốn các dự án trở nên cấp bách. Tháng 6/1987, Quỹ Hợp tác Phát triển Kinh tế (EDCF) được thành lập để hỗ trợ các khoản vay ưu đãi của Hàn Quốc dành cho các nước đang phát triển thông qua Ngân hàng Xuất nhập khẩu (Eximbank) của Hàn Quốc. Tháng 4/1991, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Hàn Quốc (KOICA) đã ra mắt để phụ trách toàn bộ các dự án ODA không hoàn lại. Kể từ đây, hệ thống cơ quan quản lý thống nhất về ODA của Hàn Quốc được hoàn thiện và nước này bắt đầu cung cấp ODA một cách bài bản, hệ thống cho các nước đang phát triển. Thực tế cho thấy, kể từ khi gia nhập OECD DAC (Ủy ban Hỗ trợ phát triển OECD) vào năm 2010, Hàn Quốc đã nhanh chóng tăng khối lượng ODA của mình và đang trên đường trở thành một quốc gia tài trợ tiên tiến. Theo Đánh giá Đồng đẳng hàng năm (DAC peer reviews) trong các năm 2012 và 2017 của OECD DAC, Hàn Quốc đã được nhìn nhận là một cầu nối chính giữa các nước đang phát triển và phát triển, với vai trò lãnh đạo của nước này được thừa nhận đối với việc củng cố hiệu quả phát triển trong cộng đồng toàn cầu.

Tinh thần và mục tiêu cơ bản trong chính sách ODA Hàn Quốc thể hiện rõ trong Đạo luật khung về Hợp tác Phát triển Quốc tế (Framework Act on International Development Cooperation) được ban hành và có hiệu lực từ tháng 7/2010. Đạo luật khung này đã đặt cơ sở pháp lý cho việc quản lý và thực hiện ODA của Hàn Quốc được thống nhất, hiệu quả hơn và xác định 5 tinh thần cơ bản của hợp tác và phát triển quốc tế của Hàn Quốc. Đó là: (i) Giảm nghèo ở các nước đang phát triển; (ii) Bảo vệ quyền con người của phụ nữ, trẻ em, người khuyết tật và bình đẳng giới; (iii) Hiện thực hóa phát triển bền vững và chủ nghĩa nhân đạo; (iv) Thúc đẩy quan hệ kinh tế hợp tác với các đối tác đang phát triển, và (v) Theo đuổi hòa bình và thịnh vượng trong cộng đồng quốc tế.

Dựa trên tinh thần nêu trên, hợp tác phát triển quốc tế của Hàn Quốc hướng tới 5 mục tiêu lớn. Đó là: (i) Giảm nghèo và cải thiện chất lượng cuộc sống ở các nước đang phát triển; (ii) Phát triển các nước đang phát triển và cải thiện tất cả các hệ thống và điều kiện cho sự phát triển đó; (iii) Thúc đẩy quan hệ hợp tác và trao đổi lẫn nhau với các nước đang phát triển; (iv) Góp phần giải quyết các vấn đề toàn cầu liên quan đến hợp tác và phát triển quốc tế, và (v) Đóng góp vào việc đạt được các Mục tiêu Phát triển bền vững (SDGs).

Theo Đạo luật khung về Hợp tác phát triển Quốc tế, hệ thống ODA của Hàn Quốc bao gồm một cấu trúc ba cấp: i) Cơ quan điều phối và chung; ii) Cơ quan giám sát, và iii) Cơ quan thực hiện.

Ủy ban Hợp tác Phát triển Quốc tế là cơ quan cao nhất giám sát và điều phối các kế hoạch, chiến lược và chính sách ODA. Bộ Kinh tế và Tài chính và Bộ Ngoại giao chịu trách nhiệm xây dựng chính sách, xem xét và điều chỉnh dự án đối với các khoản vay ưu đãi và viện trợ không hoàn lại. Dựa trên cơ cấu này, khoảng 40 tổ chức thực hiện đang thực hiện các dự án ODA. Theo cơ cấu này, chính phủ đảm bảo vận hành ODA hài hòa và tổng hợp, đồng thời sử dụng chuyên môn của từng tổ chức. Vào tháng 2/2021, Văn phòng Hợp tác Phát triển Quốc tế và Cuộc họp Chiến lược Hợp tác Phát triển về Viện trợ được thành lập nhằm tăng cường sự điều phối tổng hợp về ODA trong chính phủ.

Phương thức hỗ trợ ODA của Hàn Quốc được chia thành viện trợ song phương (cung cấp trực tiếp cho các nước đang phát triển) và viện trợ đa phương (thông qua hợp tác với các tổ chức quốc tế). Tỷ lệ viện trợ song phương và đa phương là khoảng 80/20 trong những năm vừa qua (Brochure, 2021, tr.11). Viện trợ song phương được chia thành viện trợ không hoàn lại và vốn vay ưu đãi, tùy thuộc vào việc các nước đang phát triển có nghĩa vụ hoàn trả hay không. Tỷ lệ viện trợ không hoàn lại so với vốn vay ưu đãi vẫn ở mức khoảng 40/60 (Brochure, 2021, tr.11).

Hàn Quốc đã tập trung ưu tiên hỗ trợ ODA cho khu vực châu Á, tiếp theo là châu Phi, Mỹ Latinh, Trung Đông và các nước trong Cộng đồng các Quốc gia Độc lập (SNG). Sự hỗ trợ tập trung vào châu Á và châu Phi này vẫn sẽ tiếp tục trong những năm tới. Theo nhóm thu nhập, ODA của Hàn Quốc đang tập trung hỗ trợ các nước kém phát triển nhất cần nhiều nguồn lực phát triển nhất, lấy trọng tâm là y tế, giáo dục và giao thông vận tải.

Trong quá trình phân bổ nguồn vốn ODA, Hàn Quốc đã lựa chọn 27 quốc gia đối tác ưu tiên trong số 130 quốc gia đối tác dựa trên mức thu nhập, tình hình chính trị, quan hệ ngoại giao với Hàn Quốc và tiềm năng hợp tác kinh tế. Để tăng cường hiệu quả viện trợ, Chính phủ Hàn Quốc đặt mục tiêu tập trung ít nhất 70% vốn ODA song phương vào việc hỗ trợ 27 nước đối tác ưu tiên (Brochure, 2021, tr.12). Các nước đối tác ưu tiên được lựa chọn 5 năm một lần sau khi đánh giá tại Ủy ban Hợp tác Phát triển Quốc tế.

Dựa trên kinh nghiệm phát triển của mình, Hàn Quốc xây dựng và phổ biến nội dung hợp tác phát triển, tập trung vào các lĩnh vực có lợi thế so sánh như công nghệ thông tin - truyền thông, hành chính công, giáo dục và y tế. Dựa trên chiến lược ODA của Hàn Quốc để ứng phó với sự bùng phát Covid-19 vào năm 2020, Hàn Quốc đang thể hiện vai trò tiên phong đoàn kết toàn cầu trong lĩnh vực y tế bằng cách cung cấp vật liệu kiểm dịch trị giá 600 triệu đô la (USD) và các khoản vay khẩn cấp về thảm họa cho 120 quốc gia (Brochure, 2021, tr.13).

Đặc biệt, thông qua Chiến lược trung hạn lần thứ 3 về Hợp tác phát triển quốc tế (2021-2025), tầm nhìn “hiện thực hóa các giá trị toàn cầu và cùng phát triển thông qua hợp tác và đoàn kết”, và 4 mục tiêu chiến lược - ODA đồng quyền, ODA cùng thịnh vượng, ODA đổi mới và ODA cùng nhau - và 12 nhiệm vụ chính đã được trình bày (Korea Official Development Assistance). Trong quá trình thúc đẩy các mục tiêu và nhiệm vụ này, Hàn Quốc có kế hoạch mở rộng hơn nữa sự tham gia của giới học giả và các tập đoàn trong lĩnh vực hợp tác phát triển và tiếp tục nỗ lực nâng cao tính minh bạch.

3. Viện trợ phát triển chính thức Hàn Quốc cho Việt Nam

Các dự án hợp tác giữa Cơ quan Hợp tác Quốc tế Hàn Quốc (KOICA) và Chính phủ Việt Nam đã khởi động ngay từ năm 1991, rất gần với thời điểm hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao chính thức vào ngày 22/12/1992². Từ năm 1993, Hàn Quốc đã trở thành một trong những nhà tài trợ

² Một số tài liệu khẳng định mốc việc trợ ODA của Hàn Quốc cho Việt Nam sớm hơn, từ năm 1989 với mức 30.000 USD (Eximbank, 한국 원조의 베트남 경제성장기여효과 분석, 2012. 12).

ODA đầy tiềm năng của Việt Nam với quy mô nguồn vốn lúc đầu còn khiêm tốn nhưng không ngừng tăng. Trong nhiều năm qua, Việt Nam trở thành đối tác ưu tiên hàng đầu mà Hàn Quốc cung cấp hỗ trợ phát triển (nhận khoảng 20% tổng viện trợ của Hàn Quốc) (Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, 2022). Từ năm 2013 đến nay, Việt Nam luôn được dành vị trí ưu tiên số một trong số các nước khu vực châu Á - Thái Bình Dương nhận ODA của Hàn Quốc (KOICA Annual Report).

Một trong những đặc điểm của ODA Hàn Quốc giành cho Việt Nam trong 30 năm qua là mặc dù quy mô nguồn vốn qua các năm có khác nhau, nhưng xu hướng chung là ngày một gia tăng. Năm 2007, khi Việt Nam chính thức gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) đánh dấu sự tăng trưởng mạnh mẽ của nguồn cung ODA từ phía Hàn Quốc cho Việt Nam. Các cam kết đa phương thúc đẩy cải cách hành chính, điều chỉnh hệ thống pháp luật trong nước ngày càng phù hợp với chuẩn mực quốc tế, nhất là việc hoàn thiện khung thể chế pháp lý, chính sách thu hút ODA... đã tạo nên động lực thúc đẩy lượng ODA của Hàn Quốc vào Việt Nam gia tăng nhanh chóng.

Theo thống kê của OECD về giải ngân viện trợ trong hơn một thập niên gần đây, ODA của Hàn Quốc dành cho Việt Nam có quy mô luôn ở vị trí tốp đầu, đứng thứ 2 hoặc 3 trong số khoảng 50 nhà tài trợ ODA chính cho Việt Nam (OECD, 2022).

Về mặt cơ cấu, cũng như các nguồn ODA từ những nhà tài trợ lớn khác, ODA của Hàn Quốc dành cho Việt Nam bao gồm các khoản viện trợ không hoàn lại, các khoản vay ưu đãi với mức lãi suất thấp và các khoản viện trợ đa phương.

Viện trợ không hoàn lại của Hàn Quốc bao gồm hợp tác kỹ thuật và các hình thức chuyển giao khác nhau ưu tiên tập trung vào những lĩnh vực có ý nghĩa trọng yếu đối với công cuộc đổi mới của Việt Nam như cải cách hành chính, phát triển nguồn nhân lực, biến đổi khí hậu, xóa đói giảm nghèo, thông tin - truyền thông, khoa học công nghệ và phát triển đô thị.

Viện trợ không hoàn lại của Hàn Quốc chủ yếu do Cơ quan Hợp tác quốc tế Hàn Quốc (KOICA) thuộc Bộ Ngoại giao phụ trách. Ngoài ra, nguồn viện trợ này còn được cung cấp cho Việt Nam thông qua các cơ quan Chính phủ Hàn Quốc dùng để hỗ trợ đối tác Việt Nam.

Văn phòng đại diện của KOICA tại Việt Nam được thành lập vào năm 1994 với mục đích thực hiện các hoạt động hợp tác kỹ thuật và viện trợ không hoàn lại của Chính phủ Hàn Quốc đối với Việt Nam, tập trung vào 5 lĩnh vực. Đó là (1) xây dựng năng lực và phát triển nguồn nhân lực, (2) nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, đặc biệt là những người dân khu vực miền Trung, (3) phát triển khu vực nông thôn, vùng sâu vùng xa, (4) xây dựng thể chế, chú trọng vào những lĩnh vực liên quan đến chuyển đổi sang nền kinh tế thị trường, (5); xóa đói giảm nghèo, phát triển kinh tế - xã hội... Theo số liệu thống kê của KOICA, từ năm 1993 đến năm 2003, KOICA đã cung cấp ODA cho Việt Nam với tổng trị giá 40,221 triệu USD với tốc độ tăng dần từ 995,241 nghìn USD năm 1993 lên 3,514 triệu USD năm 2003. Năm 2004, khối lượng ODA này tăng lên 9,789 triệu USD, gần gấp ba lần năm trước. Kể từ đó, vốn ODA của KOICA dành cho Việt Nam tăng khá đều đặn. Trong giai đoạn 5 năm gần đây từ 2016-2020, KOICA đã viện trợ 183,560 triệu USD với mức dao động từ 32 triệu đến 42 triệu USD/năm. Đáng chú ý là trong thời gian này, Việt Nam luôn đứng ở vị trí quốc gia được nhận ODA không hoàn lại nhiều nhất của Hàn Quốc tại khu vực châu Á - Thái Bình Dương, chiếm gần 7,3% tổng ODA của Hàn Quốc cho toàn khu vực (KOICA, 2022). Một số lĩnh vực được ưu tiên tài trợ trong giai đoạn này phải kể đến là phát triển nông thôn, y tế, hạ tầng (giao thông, đô thị, cấp thoát nước), ứng phó biến đổi khí hậu và tăng trưởng xanh, năng lượng, quản lý nhà nước. Ngoài ra, KOICA tiếp tục dành một phần nguồn lực đóng góp cho hợp tác tài chính giữa hai nước, trước hết là hỗ trợ kỹ thuật cho các dự án đường sắt đô thị và giao thông.

Ngoài viện trợ do KOICA cung cấp, các cơ quan Chính phủ Hàn Quốc cũng có những chương trình, dự án, hoạt động hỗ trợ trực tiếp đối tác Việt Nam thông qua nhiều hình thức khác nhau.

Các khoản vay ưu đãi với mức lãi suất thấp từ phía Hàn Quốc được cung cấp theo các điều khoản trong khuôn khổ Quỹ Hợp tác Phát triển Kinh tế (EDCF) do Ngân hàng Xuất nhập khẩu Hàn Quốc (Korea Eximbank) quản lý. Vốn vay ODA ưu đãi của Hàn Quốc chủ yếu dành cho các lĩnh vực hạ tầng kinh tế - xã hội như công trình giao thông, y tế, cấp thoát nước, đào tạo nghề...

Trước năm 2008, quy mô các khoản vay của Hàn Quốc dành cho Việt Nam còn nhỏ, theo từng năm, chưa có kế hoạch song phương dài hạn. Cụ thể, từ năm 1992 tới năm 2008, Hàn Quốc cho Việt Nam vay 13 dự án tổng trị giá 600 triệu USD (Korea Eximbank). Từ năm 2008 đến nay, Hàn Quốc cam kết cho Việt Nam vay ưu đãi thông qua các hiệp định tín dụng dài hạn. Cho đến nay, Việt Nam và Hàn Quốc đã ký kết và thực hiện 3 hiệp định thuộc loại này. Đó là Hiệp định khung giai đoạn 2008-2011 trị giá 1 tỷ USD, Hiệp định khung giai đoạn 2012-2015 trị giá 1,2 tỷ USD và Hiệp định khung giai đoạn 2016-2020 trị giá 1,5 tỷ USD (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, 2022). Có thể thấy, về cơ bản, hai bên đã ký kết hiệp định vay hoặc hoàn thành lựa chọn, thẩm định các dự án để kết thúc các hiệp định vay giai đoạn 2008-2011, giai đoạn 2012-2015 và giai đoạn 2016-2020 (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, 2022). Hiện có 34 dự án đang được thực hiện với tổng vốn cam kết 1,7 tỷ USD đang được triển khai thực hiện và đã giải ngân được hơn 0,9 tỷ USD. Như vậy từ năm 1993 đến hết năm 2020, Chính phủ Hàn Quốc ký hiệp định cho vay hoặc cam kết cung cấp tín dụng cho Việt Nam trị giá khoảng gần 4 tỷ USD với hàng trăm dự án đã và đang thực hiện (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, 2022).

Cùng với các khoản tài trợ không hoàn lại, khoản vay ưu đãi song phương, hỗ trợ đa phương cũng được Hàn Quốc thực hiện dưới dạng tài trợ tài chính hoặc đóng góp cho các tổ chức quốc tế do Bộ Ngoại giao và Thương mại (MOFAT) và Bộ Chiến lược và Tài chính (MOSF) chịu trách nhiệm.

Về việc phân bổ nguồn vốn ODA theo lĩnh vực, có thể nhận thấy 4 lĩnh vực, bao gồm: phát triển cơ sở hạ tầng giao thông vận tải, quản trị liên quan đến môi trường phát triển và đầu tư, chăm sóc sức khỏe và giáo dục, được coi là lĩnh vực hợp tác ưu tiên trong số 13 lĩnh vực có nguồn vốn ODA của Hàn Quốc được phân bổ tại Việt Nam qua các giai đoạn.

Phát triển cơ sở hạ tầng giao thông vận tải là lĩnh vực luôn được Hàn Quốc ưu tiên nguồn lực ODA lớn nhất. Thực tế cho thấy, hợp tác giữa hai nước trong lĩnh vực này chủ yếu thông qua các dự án ODA. Giai đoạn 2006-2013 đã chứng kiến sự gia tăng đáng kể vốn ODA trong chính sách và quản lý liên quan đến cơ sở hạ tầng và môi trường. Trong năm 2006-2007, vốn ODA của Hàn Quốc dành cho cơ sở hạ tầng chưa đến 4 triệu USD nhưng đã tăng lên khoảng 37 triệu USD vào năm 2008 và đạt mức cao nhất là 150 triệu USD vào năm 2013. Năm 2011, lĩnh vực này được phân bổ tới 58,3% tổng số nguồn vốn ODA của Hàn Quốc trong cùng năm với mức 240,66 triệu USD (KOICA, 2022). ODA Hàn Quốc có ý nghĩa rất lớn trong việc nâng cao năng lực và chất lượng hạ tầng giao thông, nhất là giao thông đường bộ ở Việt Nam vì đây là lĩnh vực Hàn Quốc được đánh giá là có nhiều kinh nghiệm và năng lực thực hiện. Hai bên tiếp tục chuẩn bị và thực hiện các dự án xây dựng cầu, đường, đường sắt, đường vành đai, hỗ trợ kỹ thuật... Ngoài kênh viện trợ truyền thống, những sáng kiến mới như hợp tác tài chính cũng xác định việc phát triển cơ sở hạ tầng giao thông, nhất là củng cố đường sắt, là ưu tiên hợp tác giữa hai nước. Một số dự án điển hình trong lĩnh vực này đã và đang triển khai như Dự án cải tạo khu gian Hòa Duyệt - Thanh Luyện trên tuyến đường sắt Thống Nhất với tổng mức đầu tư là 1.480 tỷ đồng, trong đó 1.239 tỷ đồng là vốn vay ODA của Chính phủ Hàn Quốc và 242 tỷ đồng là vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam (Thời nay, 2022), dự án xây dựng cầu Vĩnh Thịnh (Quốc lộ 2C) với tổng mức đầu tư là 137 triệu đô la Mỹ (USD), gồm 100 triệu USD vốn vay ODA và 37 triệu USD vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam (Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, 2022), dự án xây dựng đường Lộ Tẻ - Rạch Sỏi thuộc

huyện Châu Thành, tỉnh Kiên Giang có tổng mức đầu tư là 6.355,3 tỷ đồng, trong đó 200 triệu USD (khoảng 4.549 tỷ đồng) là nguồn vốn vay ODA của Chính phủ Hàn Quốc và 1.806,3 tỷ đồng là vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam (Bộ Giao thông vận tải, 2022),...

Trong lĩnh vực quản trị liên quan đến môi trường phát triển và đầu tư, Việt Nam và Hàn Quốc đã tích cực triển khai các hợp tác trao đổi hỗ trợ kỹ thuật, kinh nghiệm, kiến thức, các đoàn công tác, ký kết bản ghi nhớ trong nhiều lĩnh vực xây dựng. Bộ Xây dựng và các đối tác Hàn Quốc, đặc biệt là Bộ Đất đai, Hạ tầng và Giao thông Hàn Quốc, đã tăng cường hợp tác và đạt được nhiều kết quả tích cực trong trao đổi kinh nghiệm xây dựng chính sách pháp luật về nhà ở xã hội, phát triển đô thị nói chung và đô thị thông minh nói riêng. Phía Hàn Quốc đã tích cực hỗ trợ Bộ Xây dựng của Việt Nam trong quá trình xây dựng Luật Nhà ở sửa đổi, Luật Kinh doanh Bất động sản sửa đổi; tài trợ các dự án ODA hỗ trợ kỹ thuật trong lĩnh vực quy hoạch, nhà ở và phát triển đô thị, hỗ trợ Việt Nam trong xây dựng dự án “Xây dựng chính sách tổng thể nhà ở xã hội tại Việt Nam trong giai đoạn 2021-2030” (Thành Vân, 2021).

Năm 2017, dự án hỗ trợ kỹ thuật Quy hoạch đô thị xanh do Hàn Quốc viện trợ không hoàn lại đang được Bộ Xây dựng phối hợp cùng đối tác Hàn Quốc triển khai thực hiện. Theo thông cáo báo chí của Cổng thông tin điện tử Bộ Tài chính ngày 21/2, trong khuôn khổ nguồn vốn ODA, Hàn Quốc sẽ thúc đẩy việc thực hiện dự án sử dụng rừng ngập mặn ở các tỉnh phía Bắc Việt Nam và chuyển giao công nghệ liên quan để nuôi trồng các loại động vật giáp xác như tôm, cua, ốc và hiện đại hóa khu vực nuôi.

Tháng 4/2022, Việt Nam và Hàn Quốc đã chính thức khởi động Dự án Hỗ trợ kỹ thuật tăng cường năng lực quản lý phát triển đô thị ứng phó với biến đổi khí hậu, thí điểm tại 3 đô thị là Phú Quốc (tỉnh Kiên Giang), thành phố Thái Nguyên (tỉnh Thái Nguyên), thành phố Quy Nhơn (tỉnh Bình Định) trong thời gian 48 tháng. Trước đó, trong giai đoạn 2015-2018, Bộ Xây dựng đã triển khai thực hiện dự án hỗ trợ kỹ thuật Quy hoạch Đô thị xanh Việt Nam (GDSS) do Chính phủ Hàn Quốc viện trợ không hoàn lại. Dự án được triển khai góp phần thực hiện các mục tiêu tại Đề án Phát triển Đô thị ứng phó với Biến đổi Khí hậu, Chiến lược Quốc gia về Tăng trưởng Xanh giai đoạn 2021-2030, Đề án Phát triển Đô thị Thông minh Bền vững Việt Nam giai đoạn 2018-2025 (Hải Yến, 2022).

Trong lĩnh vực giáo dục, không thể không nhắc đến vai trò của KOICA và Quỹ Giao lưu Quốc tế Hàn Quốc (KF) trong việc hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực. Bên cạnh việc cử các chuyên gia sang Việt Nam dạy tiếng Hàn, KOICA và KF đã hỗ trợ kinh phí cho khoảng 2.300 cán bộ thuộc các lĩnh vực khác nhau của Việt Nam sang Hàn Quốc học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ. Bên cạnh đó, hàng năm, KOICA cử 6-10 chuyên gia tình nguyện sang công tác theo yêu cầu của các cơ sở giáo dục Việt Nam, trong số đó đáng lưu ý là các chuyên gia dạy tiếng Hàn hay Hàn Quốc học... Hàn Quốc đã hỗ trợ Việt Nam xây dựng 40 trường tiểu học tại các tỉnh: Quảng Nam, Quảng Ngãi, Bình Định, Phú Yên, Khánh Hòa; nâng cấp trường Trung học Công nghiệp Hà Nội; xây dựng trường Kỹ thuật công nghiệp Việt - Hàn và trường Kỹ thuật cơ điện Quy Nhơn. Hàn Quốc cũng đã hỗ trợ đầu tư xây dựng mạng lưới máy tính tại trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Trung tâm Hợp tác Công nghệ Việt - Hàn... Cũng nhờ sự giúp đỡ của KOICA, khoảng 10 năm trở lại đây, Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam đã triển khai thực hiện một số đề tài nghiên cứu khoa học, tổ chức luân phiên giữa hai nước các hội thảo khoa học trong các lĩnh vực vật lý, công nghệ giảm thiểu ô nhiễm môi trường.

Bằng nguồn vốn ODA của Chính phủ Hàn Quốc, thông qua KOICA, Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam - Hàn Quốc (VKIST) đã được thành lập vào tháng 5/2015 trên cơ sở 35 triệu USD

từ nguồn vốn ODA của Hàn Quốc và 35 triệu USD vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam (VKIST, 2022). VKIST là cơ sở nghiên cứu nhằm phát triển mô hình nghiên cứu ứng dụng mới tại Việt Nam phục vụ mục tiêu phát triển công nghiệp sản xuất trong nước, dựa theo mô hình KIST tại Hàn Quốc. Viện được giao nhiệm vụ nghiên cứu và phát triển về khoa học ứng dụng và công nghệ đa ngành cho ứng dụng công nghiệp, cung cấp các dịch vụ kỹ thuật tiên tiến và nguồn nhân lực chất lượng cao cho các doanh nghiệp và các ngành kinh tế kỹ thuật.

Trong lĩnh vực chăm sóc sức khỏe, Hàn Quốc đã tài trợ nhiều dự án xây mới, cải tạo và nâng cấp bệnh viện, cung cấp trang thiết bị y tế tại nhiều địa phương trên cả nước. Trong số nhiều dự án có quy mô lớn phải kể đến dự án xây dựng Bệnh viện Đa khoa quốc tế Huế. Đây là một trong những dự án lớn của tỉnh Thừa Thiên Huế với tổng mức đầu tư hơn 776,4 tỷ đồng (30,86 triệu USD) từ nguồn vốn vay (ODA) của Chính phủ Hàn Quốc và vốn đối ứng của Chính phủ Việt Nam. Bệnh viện có quy mô 500 giường bệnh, 35 khoa phòng trực thuộc và đang có 269 cán bộ, nhân viên, đạt tiêu chuẩn bệnh viện đa khoa hạng 2, chính thức đi vào hoạt động từ tháng 1/2013 (Knauf, 2021). Hay dự án cung cấp trang thiết bị y tế cho Bệnh viện Đa khoa tỉnh Lai Châu với mức kinh phí 10 triệu USD từ nguồn vốn vay ODA của Hàn Quốc, đã bàn giao năm 2011 (KDI, 2022)...

Có thể thấy, các dự án được phân bổ ODA của Hàn Quốc đều là những lĩnh vực có vai trò trọng yếu, góp phần quan trọng vào việc tạo điều kiện thúc đẩy sự phát triển kinh tế, xã hội Việt Nam, bám sát những hướng chính trong chiến lược phát triển bền vững của Việt Nam theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

4. Một số đánh giá

Có thể nói, ODA của Hàn Quốc đã góp phần to lớn vào quá trình phát triển của Việt Nam trong các lĩnh vực kinh tế, xã hội và là một trong những nhân tố xúc tác cho phát triển, giúp Việt Nam thực hiện thành công các chiến lược phát triển nhằm mục tiêu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thứ nhất, nguồn vốn ODA của Hàn Quốc dành cho Việt Nam trong 30 năm qua đã cung cấp nguồn tài chính quan trọng và đóng góp tích cực vào sự tăng trưởng của kinh tế Việt Nam. Từng là một nước có thu nhập thấp, chịu nhiều hậu quả nặng nề của các cuộc chiến tranh và cấm vận quốc tế, công cuộc đổi mới của Việt Nam rất cần nguồn vốn để tái thiết đất nước, xóa đói giảm nghèo, xây dựng cơ sở hạ tầng hiện đại để phát triển kinh tế. Trong bối cảnh nguồn lực tài chính tích lũy nội bộ còn thấp, chưa đáp ứng nhu cầu đòi hỏi của mục tiêu phát triển công nghiệp hóa, hiện đại hóa, nguồn viện trợ ODA của các nước và tổ chức quốc tế, trong đó có Hàn Quốc, đóng vai trò to lớn đối với sự tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội của Việt Nam. Theo một kết quả nghiên cứu về đóng góp của ODA vào quá trình tăng trưởng kinh tế của Việt Nam giai đoạn 2005-2015, đóng góp bình quân hàng năm của ODA Hàn Quốc vào GDP của Việt Nam là 0,17%. Tổng vốn ODA ký kết trong kỳ lên tới 2 tỷ 172,8 triệu USD từ Hàn Quốc, tương ứng 4,22% tổng vốn ODA của Việt Nam (Nguyen Hoang Tien, 2020). Vai trò của ODA Hàn Quốc trong quá trình phát triển kinh tế Việt Nam giai đoạn 2016-2020 tiếp tục được duy trì, với cơ sở quy mô nguồn viện trợ ngày càng lớn hơn và tư cách đối tác nhận viện trợ ODA số 1 của Hàn Quốc tại khu vực châu Á - Thái Bình dương.

Thứ hai, chính sách ưu tiên trong phân bổ nguồn vốn ODA của Hàn Quốc tại Việt Nam luôn bám sát, phù hợp với chiến lược phát triển kinh tế của Chính phủ Việt Nam. Với tư cách là nhà tài trợ ODA truyền thống cho Việt Nam, Chính phủ Hàn Quốc, thông qua tình hình thực tế, nhất là thông qua khảo sát của KOICA, đã điều chỉnh các lĩnh vực ưu tiên ODA của mình để phù hợp với những thay đổi trong nhu cầu phát triển đương đại của Việt Nam. Giai đoạn trước 2010, lĩnh vực

xóa đói, giảm nghèo được coi là một trong những lĩnh vực ưu tiên cho tài trợ ODA, nhưng từ năm 2010, khi Việt Nam trở thành nước có thu nhập trung bình thấp, Hàn Quốc đã không còn đặt trọng tâm cung cấp ODA cho Việt Nam vào việc xóa đói giảm nghèo; thay vào đó là lĩnh vực giáo dục đại học, đào tạo nghề, xây dựng bệnh viện, quản lý nguồn nhân lực và nâng cao năng lực thể chế. Nhiều dự án do KOICA tài trợ đã tập trung vào hỗ trợ Việt Nam hội nhập kinh tế toàn cầu và khu vực và thúc đẩy quan hệ thương mại và đầu tư giữa hai nước, nhất là tăng cường các dự án ODA trong lĩnh vực tư pháp nhằm hỗ trợ Việt Nam nâng cao hiểu biết về luật pháp quốc tế, như việc triển khai dự án “Xây dựng phân viện Học viện Hành chính Quốc gia tại Thành phố Hồ Chí Minh”, cung cấp tư vấn và tham gia vào quá trình chuẩn bị “Báo cáo Việt Nam 2035: Hướng tới thịnh vượng, bình đẳng sáng tạo và dân chủ”.

ODA của Hàn Quốc không chỉ phù hợp với các ưu tiên phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam mà còn được điều chỉnh và cập nhật theo bối cảnh và yêu cầu đang thay đổi của Việt Nam. Đáng lưu ý là trong những năm gần đây, khi lĩnh vực kinh tế tư nhân ngày một được chú ý đúng mức trong chính sách phát triển kinh tế - xã hội tại Việt Nam, nguồn cung ODA của Hàn Quốc cũng sớm định hướng ưu tiên lĩnh vực này. Trong thời gian qua, khu vực tư nhân ngày càng đóng vai trò quan trọng trong hợp tác phát triển giữa Hàn Quốc và Việt Nam. KOICA đã hợp tác với nhiều đối tác tư nhân khác nhau, từ các tổ chức phi chính phủ (NGO), doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp xã hội đến các trường đại học và viện nghiên cứu. Thông qua quan hệ đối tác với các tổ chức và doanh nghiệp khác nhau, KOICA đã cung cấp viện trợ cho nhiều đối tượng nhận tài trợ tại Việt Nam. Bên cạnh đó, Chính phủ Hàn Quốc cũng đang nghiên cứu các dự án hợp tác công - tư (PPP) mới có thể bổ sung cho các khoản vay ODA điển hình và truyền thống bằng cách áp dụng các mô hình dự án khác nhau. Tài trợ một phần của dự án PPP, chẳng hạn như đường cao tốc hoặc đường thu phí, thông qua khoản vay ODA là một ví dụ. Mô hình này đã được áp dụng cho một số dự án ở Việt Nam, như dự án xây dựng cầu Thịnh Long và nhà máy nhiệt điện tại tỉnh Nam Định.

Thứ ba, viện trợ ODA của Hàn Quốc thời gian qua đáp ứng lợi ích song phương, không chỉ đóng góp tích cực cho sự phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam mà cũng đem lại nhiều lợi ích cho phía Hàn Quốc. Các nghiên cứu chuyên sâu cho thấy, một đặc điểm nổi bật trong phần lớn các dự án ODA của Hàn Quốc tại Việt Nam là tỷ lệ vượt trội của vốn vay, chứ không phải của viện trợ không hoàn lại. Tỷ lệ viện trợ ràng buộc của Hàn Quốc cao hơn đáng kể so với tỷ lệ trung bình của các nước OECD DAC. Trong giai đoạn 2010-2019, tỷ lệ vốn vay ưu đãi ODA của Hàn Quốc là 37% so với mức trung bình của OECD DAC là 5%. Điều đáng quan tâm hơn là tỷ lệ ODA “ràng buộc” của Hàn Quốc - viện trợ được đưa ra với điều kiện được sử dụng để mua hàng hóa hoặc dịch vụ từ nhà cung cấp gần 50%. Hàn Quốc có tỷ lệ viện trợ “ràng buộc” cao nhất trong số các thành viên DAC, mặc dù thực tế là ODA “không ràng buộc” được DAC khuyến khích mạnh mẽ (Jeffrey Choi, 2022). Mặc dù vậy, khác với nhiều nước đang phát triển khác có xu hướng ưu tiên viện trợ không hoàn lại, Việt Nam chấp nhận gia tăng tỷ lệ các khoản vay ưu đãi với những điều khoản ràng buộc dựa trên cơ sở tính toán hiệu quả lâu dài. Các khoản vay ưu đãi của Hàn Quốc là viện trợ ràng buộc, điều kiện mua sắm ODA cho phép các công ty Hàn Quốc cung cấp nguồn cung cần thiết cho các dự án vay. Đặc biệt, các dự án cho vay quy mô lớn như các dự án liên quan đến cơ sở hạ tầng phát triển tạo điều kiện thuận lợi cho sự gia nhập của các công ty Hàn Quốc vào các nước đang phát triển. Xu hướng này cho thấy nguồn vốn ODA của Hàn Quốc đã được áp dụng cho xuất khẩu của các công ty trong nước cũng như hỗ trợ nhân đạo. Như vậy, ODA của Hàn Quốc tại Việt Nam ngoài ý nghĩa hỗ trợ nước nhận viện trợ còn được thúc đẩy bởi việc kéo theo các lợi ích kinh tế của Hàn Quốc (Current Status and Implications of Korean ODA for Vietnam). Không những thế, không thể không xem xét khía cạnh tác động lan tỏa của ODA Hàn Quốc. Trên cơ sở

thực hiện các dự án ODA, cơ sở hạ tầng cho phát triển kinh tế - xã hội Việt Nam được góp phần cải thiện cũng là một trong những yếu tố tạo điều kiện thuận lợi quan trọng thúc đẩy thương mại và đầu tư của Hàn Quốc tại Việt Nam với tư cách nhà đầu tư số 1 và đối tác thương mại lớn thứ 2 của Việt Nam. Rõ ràng, điều này cũng là yếu tố tạo nên tính bền vững trong hợp tác song phương, thông qua việc duy trì lợi ích giữa bên cung cấp và bên nhận viện trợ ODA.

5. Định hướng thúc đẩy viện trợ phát triển chính thức Hàn Quốc cho Việt Nam

Theo Chiến lược Phát triển Kinh tế - xã hội đến năm 2030, Việt Nam phấn đấu trở thành nước đang phát triển có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; phấn đấu đến năm 2045 trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Để đạt được tốc độ tăng trưởng trung bình 7%/năm, GDP bình quân đầu người theo giá hiện hành đến năm 2030 đạt khoảng 7.500 USD, Việt Nam tiếp tục cần nguồn vốn lớn để đầu tư phát triển trong những năm tới (Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam, 2022). Trong khi đó, từ năm 2010, khi Việt Nam đã chính thức được cộng đồng quốc tế đánh giá là quốc gia có thu nhập trung bình thấp và do vậy, nguồn vốn ODA của các tổ chức chính phủ, phi chính phủ cho Việt Nam không còn dồi dào như trước. Chính vì vậy, việc tiếp tục duy trì nguồn ODA từ các nhà cung cấp viện trợ truyền thống cho Việt Nam như Hàn Quốc là rất cần thiết.

Trong lĩnh vực giao thông vận tải, trong những năm tới, cần tiếp tục thu hút nguồn vốn ODA từ Hàn Quốc để hỗ trợ phát triển cơ sở hạ tầng cho ngành giao thông vận tải, bao gồm đường sắt, cảng biển và đường thủy nội địa dựa trên cách tiếp cận phát triển toàn diện về đất đai. Chú trọng việc thu hút ODA vào việc hỗ trợ mở rộng mạng lưới đường cao tốc thông qua hình thức đầu tư theo mô hình PPP, kết hợp vay vốn ODA, để tăng tính hấp dẫn của các dự án, thu hút được các nhà đầu tư và phù hợp với việc cân đối ngân sách cấp hàng năm cho dự án.

Trong lĩnh vực quản trị liên quan đến môi trường phát triển và đầu tư, cần sử dụng nguồn vốn ODA vào việc tiếp tục hỗ trợ nâng cao năng lực hành chính công liên quan đến phát triển kinh tế, xã hội và môi trường và quản trị nhằm thực hiện “Kế hoạch Phát triển Kinh tế xã hội 2021-2025” và “Chiến lược Phát triển Kinh tế - xã hội đến năm 2030”. Hành chính công, cùng với giáo dục, là hai lĩnh vực liên quan đến việc thúc đẩy phát triển các doanh nghiệp nhỏ thông qua việc quản lý hiệu quả năng lực hành chính của chính phủ và bồi dưỡng các chuyên gia khoa học và công nghệ.

Trong lĩnh vực giáo dục, tiếp tục định hướng sử dụng hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực tiên tiến trong lĩnh vực khoa học và công nghệ để phát triển bền vững quốc gia, coi đó như một trọng tâm trong việc thu hút ODA Hàn Quốc. Đặc biệt, Việt Nam và Hàn Quốc cùng có một xuất phát điểm là đi lên từ một nước thuần nông nghiệp. Hàn Quốc đã trở thành một nước có kinh tế phát triển và một nền khoa học tiên tiến. Hợp tác giáo dục - đào tạo với Hàn Quốc sẽ đem lại cho Việt Nam nhiều cơ hội tiếp thu kinh nghiệm phát triển bứt phá để theo kịp trình độ khoa học khu vực và thế giới.

Trong lĩnh vực quản lý nguồn nước và chăm sóc sức khỏe, cần hỗ trợ nâng cao năng lực quản lý nước và kiểm soát dịch bệnh để ứng phó với biến đổi khí hậu; hỗ trợ quản lý tài nguyên nước, quản lý chất thải và thành lập các bệnh viện chăm sóc đặc biệt để tăng cường dịch vụ y tế công và cải thiện chất lượng cuộc sống; phát triển quản lý nguồn nước khu vực Đồng bằng sông Cửu Long. Vì Đồng bằng sông Cửu Long rất dễ bị tổn thương do các tác động môi trường bất lợi của biến đổi khí hậu, nên ODA của Hàn Quốc cần được điều chỉnh để tăng cường tính bền vững và khả năng chống chịu với biến đổi khí hậu cũng như phát triển kinh tế cho khu vực này.

6. Kết luận

Thực tế cho thấy ODA của Hàn Quốc trong 30 năm qua đã trở thành nguồn vốn quan trọng đối với quá trình phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam. Quá trình viện trợ ODA của Hàn Quốc cho

Việt Nam không ngừng gia tăng, quy mô lớn và Việt Nam có vị trí ưu tiên số 1 trong khu vực châu Á - Thái Bình dương trong những năm gần đây là biểu hiện rõ rệt nhất về cam kết tăng cường phát triển quan hệ hai nước mà hai bên đang theo đuổi. Có thể dự báo rằng, mặc dù Việt Nam đã trở thành nước có thu nhập trung bình và nền kinh tế Việt Nam đang có tốc độ tăng trưởng cao, nhưng nguồn vốn ODA của Hàn Quốc cho Việt Nam sẽ tiếp tục được duy trì ổn định cả về khối lượng cơ cấu và các thể thức tiếp nhận sử dụng ODA, góp phần quan trọng vào việc thúc đẩy phát triển sâu sắc hơn nữa quan hệ Việt Nam - Hàn Quốc với tư cách đối tác chiến lược toàn diện.

Tài liệu tham khảo

1. Vu Thanh Huong, Nguyen Thi Minh Phuong (2018), “Assessing the effectiveness of South Korea’s development assistance in Vietnam”, *VNU Journal of Economics and Business*, v. 34, ISSN 2734-9861.
2. Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), “Việt Nam và Hàn Quốc đánh dấu quan hệ đối tác chiến lược toàn diện”, <https://dangcongsan.vn/kinh-te/viet-nam-va-han-quoc-danh-dau-quan-he-doi-tac-chien-luoc-toan-dien-568091.html>, truy cập ngày 10/09/2022.
3. Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), “Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030”, <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-xiii/chien-luoc-phat-trien-kinh-te-xa-hoi-10-nam-2021-2030-3735>, truy cập ngày 21/07/2022.
4. Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), “Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng dự Lễ khánh thành cầu Vĩnh Thịnh”, <https://dangcongsan.vn/chinh-tri/thu-tuong-nguyen-tan-dung-du-le-khanh-thanh-cau-vinh-thinh-336214.html>, truy cập ngày 15/07/2022.
5. Bộ Giao thông vận tải (2022), “Thông tin báo chí Lễ khánh thành Dự án đầu tư xây dựng tuyến Lộ Tê - Rạch Sỏi”, <https://mt.gov.vn/vn/tin-tuc/70803/thong-tin-bao-chi-ve-le-khanh-thanh-du-an-dau-tu-xay-dung-tuyen-lo-te---rach-soi.aspx>, truy cập ngày 15/08/2022.
6. Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2016), “Tổng quan quan hệ hợp tác Việt Nam - Hàn Quốc”, <https://fia.mpi.gov.vn/Detail/CatID/95f75c5b-b0bf-40a3-b4862cc4e2d5cc01/NewsID/374268e7-34ff-4873-aab6-eab4f4e05476>, truy cập ngày 9/9/2022.
7. Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2022), “Tổng quan quan hệ hợp tác Việt Nam - Hàn Quốc”, <https://fia.mpi.gov.vn/Detail/CatID/95f75c5b-b0bf-40a3-b486-2cc4e2d5cc01/NewsID/374268e7-34ff-4873-aab6-eab4f4e05476>, truy cập ngày 10/09/2022.
8. Thời nay (2022), “Cải tạo khu gian Hòa Duyệt - Thanh Luyện tuyến đường sắt bắc-nam”, <https://nhandan.vn/cai-cao-khu-gian-hoa-duyet-thanh-luyen-tuyen-duong-sat-bac-nampost692747.html>, truy cập ngày 15/07/2022.
9. Thành Vân (2021), “Hàn Quốc hỗ trợ phát triển nhà ở Việt Nam”, <https://nhadautu.vn/han-quoc-ho-tro-phat-trien-nha-o-xa-hoi-tai-viet-nam-d50773.html>, truy cập ngày 9/9/2022.
10. Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam - Hàn Quốc VKIST, <https://www.vkist.gov.vn/vi/page/tong-quan-vkist>, truy cập ngày 10/09/2022.
11. Hải Yến (2022), “Khởi động Dự án Hỗ trợ kỹ thuật tăng cường năng lực quản lý phát triển đô thị”, <https://baodautu.vn/khoi-dong-du-an-ho-tro-ky-thuat-tang-cuong-nang-luc-quan-ly-phat-trien-do-thi-d164427.html>, truy cập ngày 15/8/2022.
12. Brochure (2021), “ODA Korea”, [http://odakorea.go.kr/contentFile/main/brochure\(eng\)_2021.pdf](http://odakorea.go.kr/contentFile/main/brochure(eng)_2021.pdf), truy cập ngày 10/10/2022
13. Kim Min-jong (2022), “So sánh ODA giữa Hàn Quốc và Nhật Bản dành cho Việt Nam”, https://academic.naver.com/article.naver?doc_id=289617917#, truy cập ngày 18/8/2022.

14. Lee Jae-woo (2012), “Phân tích tác động đóng góp của viện trợ Hàn Quốc đối với tăng trưởng kinh tế Việt Nam”, [https://산조_한국_원조의_베트남_경제성장_기여효과_분석_%20\(1\).pdf](https://산조_한국_원조의_베트남_경제성장_기여효과_분석_%20(1).pdf), truy cập ngày 13/4/2022.
15. Siwook Lee-Seokjun Choi-Yongseok Choi (2017), “Chiến lược ODA ngành công nghiệp của Hàn Quốc cho Việt Nam”, [https://한국의%20베트남에%20대한%20분야별%20산업%20ODA%20전략%20\(1\).pdf](https://한국의%20베트남에%20대한%20분야별%20산업%20ODA%20전략%20(1).pdf), truy cập ngày 9/9/2022.
16. Jeffrey Choi (2022), “South Korea’s middle power aid diplomacy, East Asia Forum”, <https://www.eastasiaforum.org/2022/01/08/donating-south-koreas-middle-power-diplomacy/>, truy cập ngày 9/9/2022.
17. KDI (2022), “Phân tích tác động đóng góp của viện trợ Hàn Quốc đối với tăng trưởng kinh tế Việt Nam”, <https://ieec.kdi.re.kr/policy/domesticView.do?ac=0000116689>, truy cập ngày 10/09/2022.
18. Knauf (2021), “Bệnh viện Đa khoa quốc tế Huế”, https://www.knaufapac.com/vi_vn/inspiration/government-project/international-hospital-hue.html, truy cập ngày 14/8/2021.
19. KOICA (2022), “KOICA Annual Report”, http://www.koica.go.kr/koica_en/3492/subview.do, truy cập ngày 12/5/2022.
20. KOICA (2022), “ODA Statistics”, <https://stat.koica.go.kr/ipm/os/acms/smrizeBsnsRecipRankTableList.do?lang=en>, truy cập ngày 15/7/2022.
21. Korea Official Development Assistance, https://www.odakorea.go.kr/ODAPage_2022/eng/cate02/L02_S04_01.jsp#:~:text=3rd%20Mid%20term%20Strategy%20for,and%20advancing%20the%20ODA%20system, truy cập ngày 9/9/2022.
22. Lee, Eunmi, Choi, Ga Young, Lee, Sue Kyoung and Jin, Tae Young (2020), “Korean Current Status and Implications of Korean ODA for Vietnam: The Case of Mekong Delta from the View of Climate Change”, <https://ekscrc.re.kr/xml/26718/26718.pdf>, truy cập ngày 22/2/2022.
23. Ministry of Foreign Affairs, “Korea's ODA Brochure: Beautiful, Sharing, Wonderful Growing”, https://overseas.mofa.go.kr/eng/wpge/m_5447/contents.do, truy cập ngày 22/2/2022.
24. Nguyen Hoang Tien (2020), “Comparative analysis of Japanese and Korean ODA investment in Vietnam”, <https://www.researchgate.net/publication/342903283>, truy cập ngày 13/9/2022.
25. OECD ilibrary, Korea, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/d919ff1aen/index.html?itemId=/content/component/d919ff1a-en>, truy cập ngày 18/9/2022.
26. OECD (2021), “ODA Levels in 2021- Preliminary data”, <https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-standards/ODA-2021-summary.pdf>, truy cập ngày 10/10/2022.
27. OECD (2022), “Korea - Bilateral and multilateral ODA”, https://www.oecd.org/dac/Korea_DCR2012_21jan13_Part14.pdf, truy cập ngày 10/10/2022.